

❧ 159. MEKTUP ❧

١٥٩- ﴿الْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْخَمْسُونَ وَالْمِائَةُ : إِلَى شَرَفِ الدِّينِ حُسَيْنِ
الْبَدْخَشِيِّ فِي التَّعْزِيَةِ﴾

اعْلَمْ أَنَّ الْأَلَامَ وَالْمَصَائِبَ وَإِنْ كَانَتْ مُرًّا فِي الظَّاهِرِ وَمُؤَلِّمَةً لِلْجِسْمِ وَلَكِنَّهَا حُلُومًا
فِي الْبَاطِنِ وَمُورِثَةً لِلدَّهْرِ وَالرُّوحِ وَذَلِكَ لِأَنَّ الرُّوحَ وَالْجِسْمَ كَانَهُمَا وَقَعَا عَلَى طَرَفِي
التَّقْيِضِ فَأَلَمَ أَحَدُهُمَا يَسْتَلْزِمُ لَدَّةَ الْآخَرِ فَالَّذِي لَا يَقْدِرُ أَنْ يُمَيِّزَ بَيْنَ هَذَيْنِ التَّقْيِضَيْنِ
وَلَوْ أَرَادَهُمَا خَارِجٌ عَنِ الْبَحْثِ وَلَا قَابِلِيَّةٌ فِيهِ "أَوَّلِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ"
﴿شُعْرٌ﴾:

مَنْ لَمْ يَكُنْ ذَا خَبْرَةٍ عَنْ نَفْسِهِ * هَلْ يَقْدِرُ الْإِخْبَارَ عَنْ هَذَا وَذَا
وَمَنْ تَنَزَّلَتْ رُوحُهُ وَاسْتَقَرَّتْ فِي مَرْتَبَةِ الْجِسْمِ وَكَانَتْ لَطَائِفُهُ الْأَمْرِيَّةُ تَابِعَةً
لِلطَّائِفَةِ الْخَلْقِيَّةِ مِنْ أَيْنَ يَعْرِفُ سِرَّ هَذَا الْمُعَمَّى وَمَا لَمْ تَرْجِعِ الرُّوحُ إِلَى مَقَرِّهَا
الْأَصْلِيَّةِ فَهَقَرِي وَلَمْ يُمَيِّزِ الْأَمْرُ مِنَ الْخَلْقِ لَا يَنْجَلِي الْحِجَابُ عَنْ جَمَالِ هَذِهِ
الْمَعْرِفَةِ وَحُصُولُ هَذِهِ الدَّوْلَةِ مَرْبُوطٌ بِالْمَوْتِ قَبْلَ حُلُولِ الْأَجَلِ الْمُسَمَّى وَوُقُوعِهِ
الَّذِي عَبَّرَ عَنْهُ مَشَائِخُ الطَّرِيقَةِ قَدَسَ اللَّهُ أَسْرَارَهُمْ بِالْفَنَاءِ ﴿شُعْرٌ﴾:

وَكُنْ أَرْضًا لِيَتَبَّتَ فِيكَ وَرْدٌ * فَإِنَّ الْوَرْدَ مُنْبِتُهُ الثَّرَابُ

وَمَنْ لَمْ يَمُتْ قَبْلَ مَوْتِهِ يَتَبَغَّى تَعْزِيَتُهُ لِمُصِيبَتِهِ وَقَدْ صَارَ خَبَرٌ وَفَاةٌ وَالِدِكَ الْمَرْحُومِ
الَّذِي كَانَ مُشْتَهَرًا بِالْخَيْرِ وَالصَّلَاحِ وَمُرَاعِيًا لِشِيْمَةِ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ
الْمُنْكَرِ جَدًّا مُوجِبًا لِحُزْنِ الْمُسْلِمِينَ وَمُسْتَلْزِمًا لِعَمَّهُمْ "إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ"
فَيَتَبَغَّى لِلْوَلَدِ الْإِرْشَادُ أَنْ يَلْزِمَ شِيْمَةَ الصَّبْرِ وَأَنْ يُعِدَّ الْأَمْوَاتَ وَيُعَاوَنَهُمْ بِالصَّدَقَةِ
وَالْإِسْتِعْفَارِ وَالِدَعْوَاتِ فَإِنَّ الْمَوْتَى أَشَدُّ احتِياجًا إِلَى اِمْدَادِ الْأَحْيَاءِ وَقَدْ وَرَدَ فِي

الْحَدِيثُ النَّبَوِيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ "مَا الْمَيِّتُ إِلَّا كَالْعَرِيقِ الْمُنْعَوَثِ يَنْتَظِرُ دَعْوَةَ تَلْحَقُهُ مِنْ أَبٍ أَوْ أُمٍّ أَوْ أَخٍ أَوْ صَدِيقٍ فَإِذَا لَحِقَتْهُ كَانَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَإِنَّ اللَّهَ لَيُدْخِلُ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ مِنْ دُعَاءِ أَهْلِ الْأَرْضِ أَمْثَالَ الْجِبَالِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَإِنَّ هَدِيَّةَ الْأَحْيَاءِ إِلَى الْأَمْوَاتِ الْأَسْتِغْفَارُ" وَبَقِيَّةُ النَّصِيحِ مُلَازِمَةُ الذِّكْرِ وَالْمُدَاوَمَةُ عَلَى الْفِكْرِ فَإِنَّ الْفُرْصَةَ قَلِيلَةٌ جِدًّا يَنْبَغِي أَنْ تَصْرِفَهَا إِلَى آهِمِ الْمَهَامِّ وَالسَّلَامِ .

﴿ TÜRKÇE ANLAMI ﴾

Bu mektup Şerafuddîn Hüseyin el-Bedahşî'ye yazılmış olup taziye hakkındadır.

Bilmek gerekir ki musibetler ve üzüntüler her ne kadar zâhirde acı ol-salar da ve bedene acı çektirseler de ancak, bâtında tatlıdırlar ve ruha lez-zet bağışlarlar. Çünkü ruh ve beden sanki bir zıddın iki tarafında dururlar; birinin elemi diğerinin lezzetini gerektirir. Bu iki zıddın ve gereklerinin arasını ayıramayan konumuzun dışındadır. Onun kabiliyeti yoktur. "İşte bunlar bayvanlar gibidirler. Hatta daha da aşağıdırlar." (A'râf 179).

"Nefsinden haberi olmayan kişi,

Şundan bundan haber verebilir mi?" (Şiir).

Ruhu cisim mertebesine inerek orada yerleşen ve *emir âlemine*²⁸⁵ ait la-tîfeleri²⁸⁶ *halk âlemine*²⁸⁷ ait latîfelerine²⁸⁸ tâbi olan kişi bu muammanın sırrını nasıl bilebilir. *Rub* asıl makamına dönüp geri çekilmedikçe ve *emir âlemi* ile *halk âleminin* arası ayrılmadıkça bu marifetin güzelliğinin üzerindeki perde kalkmaz. Bu bahtıyarlığın elde edilmesi, tayin edilen ecel gelip çatmadan

²⁸⁵ Emir âlemi: bkz. C.1, Mektup 58 de ki ilgili dipnot.

²⁸⁶ Ruh, sır, hafî ve ahfâ kavramları tasavvuf dilinde insanın *âlemi emirle* alakalı latîfe/unsurlarıdır. *Rub* makam olarak kalbin hemen karşısında, *sır* kalbin üstünde, *hafî* de onun karşısındadır. *Ahfânın* makamı ise göğsün üstünden aşağı doğru bunların arasından geçen hat boyuncadır. Sâlik sülûk esnasında hakikatine erişmeye çalıştığı bu latîfeler üzerinden Hakk'a olan yolculuğunu gerçekleştirir.

²⁸⁷ Halk âlemi: C.1, Mektup 58 de ki ilgili dipnot.

²⁸⁸ Halk âlemine ait latîfelerden maksat anâsır-ı erba'adır (su, hava, toprak, ateş).

önce ölmeye bağlıdır ki bu tarikatın büyükleri (Kaddesallahu Esrârahum) buna fenâ demişlerdir.

"Toprak ol gül bitsin üzerinde

Çünkü gülün yetiştigi yer!" (Şiir).

Ölmeden önce ölmeyen kişiye bu musibeti sebebiyle taziyede bulunulmalıdır.

Emr-i bi'l-maruf, nehy-i ani'l-munkere çok dikkat eden ve hayır ve iyilikle meşhur olan babanızın vefat haberi Müslümanların üzülmüne ve kederlenmesine sebep oldu. "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ün/Biz Allâh içiniz ve O'na döneceğiz"...

Olgun bir evlada düşen sabretmeye devam etmek, sadaka istiğfar ve dualarla ölümlerin yardımına koşmaktır. Çünkü ölü, dirilerin yardımına en fazla ihtiyacı olanıdır. Bir Hadîs-i Nebevîde şöyle buyrulur: "Ölü, denizde boğulmak üzere olan kişi gibidir; babadan, anneden, kardeşten veya dostundan gelecek bir dua bekler. O duanın gelmesi ölü için dünya ve içindekilerden daha sevimli olur. Allah Te'âlâ yeryüzündekilerin duası sebebiyle kabir ehline dağlar kadar rahmet getirir. Dirilerin ölümlere bediyesi onlar için istiğfar etmektir."²⁸⁹

Bâkî nasihatimiz, zikre sınırsız sarılıp tefekküre devam etmektir. Çünkü fırsat azdır ve onu en mühim işlerde kullanmak gerekir.

Vesselam...

KELİME ANLAMI

159. الْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْخَمْسُونَ وَالْمِائَةُ < Yüz elli dokuzuncu mektup (Time

gönderilmiştir?) إِلَى شَرَفِ الدِّينِ حُسَيْنِ الْبَدْخَشِيِّ Şerâfeddin Hüseyin Bedahşî'ye (Ne

hakkindadır?) فِي التَّغْرِيبَةِ Baş sağlığı dileme hakkındadır >

وَأَنْ كَانَتْ مُرًّا أَلَامَ وَالْمَصَائِبَ إَعْلَمَ Bilesin ki! Acılar ve musibetler

وَلَكِنَّهَا وَمُؤْلَمَةً لِلْجِسْمِ فِي الظَّاهِرِ Zâhirde Ve bedene acı verse de

وَمُورَةً لِلذَّةِ الرُّوحِ فَكَانَتْ فِي الْبَاطِنِ Fakat onlar bâtında tatlıdır ve ruha lezzet

كَأَنَّهُمَا وَقَعَا لِأَنَّ الرُّوحَ وَالْجِسْمَ وَذَلِكَ Bu böyledir Zira ruh ile beden Sanki

²⁸⁹ Bu hadis için bkz. C. 1, Mektup 89.

İkisi durmuşlar (Nereden?) عَلَى طَرَفِي النَّقِيبِ Bir zıddın iki tarafında أَحَدِهِمَا İkisinden فَالَّذِي لَا يَقْدِرُ لَا يَقْدِرُ يَسْتَلْزِمُ لَذَّةَ الْآخِرِ Diğerinin lezzet bulmasını sağlar Güç yetiremeyen kişi (Neye?) بَيْنَ هَذَيْنِ النَّقِيبَيْنِ Ayırmaya (Neyi?) أَنْ يُمَيِّزَ Bu iki zıddın Konunun خَارِجٍ عَنِ الْبَحْثِ Ve gereklerinin arasını (ayıramayan kişi) وَلَوْ أَرَمَهُمَا dışındadır "أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ كَلَّا تَعْلَمُ" Onda yetenek yoktur وَلَا قَابِلِيَّةَ فِيهِ "İşte bunlar hayvanlar gibidirler" ﴿شِعْرٌ﴾ Şiir: HATTA DAHA DA AŞAĞIDIRLAR "بَلْ هُمْ أَضَلُّ"

حَلَّ عَنْ نَفْسِهِ Kendi nefsinden عَنْ نَفْسِهِ Her kim ki haberdar olmazsa (Neden?) لَمْ يَكُنْ ذَا خَبَرَةٍ Şundan ve bundan وَذَا الْإِخْبَارِ Haber vermeye (Neye?) يَقْدِرُ Güç yetirebilir mi?

Ve bedeninin mertebesinde وَاسْتَقَرَّتْ فِي مَرْتَبَةِ الْجِسْمِ Ruhu inen وَمَنْ تَنَزَّلَتْ رُوحُهُ Âlem-i TABİCَةً لِلطَّائِفَةِ الْخَلْقِيَّةِ Ve Âlem-i Emir latifeleri لَطَائِفُ الْأَمْرِ yerleşen kişi وَكَانَتْ لَطَائِفُ الْأَمْرِ Bu Sِرِّ هَذَا الْمُعَمَّى Nereden bilecek? (Neyi?) مِنْ أَيْنَ يَعْرِفُ Halk latifelerine tâbi olan kişi وَمَا لَمْ تَرْجِعِ الرُّوحُ Asıl muammanın sırrını (Nereye?) إِلَى مَقَرِّهَا الْأَصْلِيَّةِ Ruh dönmedikçe (Nereye?) قَهْقَرَى Gerisin geriye (Nasıl?) Ve Âlem-i Emri, Âlem-i Halk'tan ayrılmadıkça لَا يَنْجَلِي الْحِجَابُ Örtü açılmaz (Neden?) عَنْ جَمَالِ هَذِهِ الْمَعْرِفَةِ Bu مربوط بِالْمَوْتِ Ve bu nimetin elde edilmesi وَحُصُولُ هَذِهِ الدَّوْلَةِ Ölmeye bağlıdır (Neden önce?) قَبْلَ حُلُولِ الْأَجْلِ الْمُسَمَّى Tayin edilen ecel gelip وَوُقُوعِهِ مَشَائِخُ (Nimeti?) الَّذِي عَبَّرَ عَنْهُ Ki bu ölümü tabir etmiştir (Nimeti?) قَدَسَ اللَّهُ أَسْرَارَهُمْ Allah, onların sırlarını takdis eylesin (Nimeti?) بِالْفَنَاءِ "Fenâ" ile ﴿شِعْرٌ﴾ Şiir:

Çünkü gülü فَإِنَّ الْوَرْدَ مُنْبِتُهُ Sende gül yetişsin لَيَنْبِتَ فِيكَ وَرْدٌ Toprak ol ki; وَكُنْ أَرْضًا yetiştiren التُّرَابُ Topraktır

